

BESLUT

Avdelningen för regioner och miljö
Susanna Roth
010-479 48 03

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om Skogsutredningens betänkande SOU 2020:73 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen

Statistiska centralbyråns (SCB) yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet som statistikproducent. SCB har arbetat med att ta fram metoder och estimat av den svenska bioekonomin nationellt och regionalt, på uppdragsbasis. SCB har expertkunskap och är statistikansvarig myndighet för statistikområdet markanvändning vilket bland annat inkluderar statistik om skyddad natur, formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark.

1 Kapitel 9.4.3 Synliggör bioekonomin i statistiken

Statistik om bioekonomi är ett nytt område och det finns få pilotstudier internationellt. Det behövs utveckling för att utarbeta tillförlitliga metoder för att mäta bioekonomin och dess ekonomiska värden på ett korrekt sätt och med överenskomna definitioner. SCB välkomnar förslaget om ett uppdrag till SCB och Tillväxtanalys för att vidareutveckla metoden för nationell och regional bioekonomi.

Uppdraget till SCB och Tillväxtanalys att vidareutveckla statistik om bioekonomin föreslås redovisas 1 januari 2022. SCB anser att en slutredovisning 1 januari 2022 inte innebär tillräckligt med tid för att genomföra en sådan metodutveckling. Det behövs mer tid för att undersöka datakällor, analysera internationella studier, utvärdera statistikens kvalitet samt för att säkerställa att tillräckligt med resurser och kompetens finns på plats. En mer rimlig tidsplan är att slutredovisa ett sådant uppdrag 1 januari 2023, men den exakta omfattningen och datum för slutredovisning behöver utredas vidare.

Vidare föreslås statistiken sedan ingå i Sveriges officiella statistik för att möjliggöra utvärdering och uppföljning av bioekonomins utveckling. SCB föreslår att metodutvecklingen görs med ambitionen att den ska ingå i den officiella statistiken när kvaliteten är tillräcklig. Eftersom statistik om bioekonomi fortfarande är ett utvecklingsområde anser SCB att det är viktigt att de metoder som

tas fram också utvärderas utifrån de krav och bestämmelser som finns för officiell statistik för att säkerställa önskad kvalitet. Därefter kan SCB besluta om statistiken kan ingå som en del i Sveriges officiella statistik. Kvalitetsbedömningen av statistiken kan ingå som en del av slutredovisningen föreslagen 1 januari 2023. I detta arbete behöver man också se över om statistiken om bioekonomi ska ingå i ett redan befintligt statistikområde eller om det behövs skapas ett nytt.

SCB vill tillägga att i de beräkningar som redan genomförts av den svenska bioekonomin har förutom ekonomiska värden även bioekonomins klimatpåverkan inkluderats i beräkningarna i den mån det varit möjligt. Ett sådant tillägg skulle bidra till analysen om bioekonomins hållbarhet. Förutom växthusgaser bör metodutvecklingen också titta på om andra hållbarhetsaspekter kan inkluderas i statistiken om bioekonomin.

Vidare vill SCB informera om att viss metodutveckling inom statistik om bioekonomi kommer att ske under 2021 då SCB kommer att genomföra ett uppdrag om nationell och regional bioekonomi, med den redan framtagna metoden, samt utveckling av input/output-analyser av skogsnäringsen på uppdrag åt Skogsstyrelsen. Uppdraget kommer att slutlevereras 31 januari 2022. Resultaten från detta projekt väntas kunna bidra till utvecklingen av en ny metod för att ta fram statistik om bioekonomin på nationell och regional nivå.

2 Kapitel 10 Nya och utvecklade skydds- och ersättningsformer

Skogsutredningen lämnar flera förslag på hur skydd av skogsmark kan utvecklas genom nya och förändrade instrument för områdesskydd (kap. 10). Inom statistikområdet Markanvändning publicerar SCB årligen officiell statistik som redovisar arealer, med mera, för formellt skyddad natur. Det görs inom statistikprodukterna:

- MI0603 Skyddad natur
- MI0605 Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark

Om Skogsutredningens förslag leder till förändringar i det formella skyddets geografiska utbredning, kommer uppföljningen av detta att ingå som en naturlig del i ovan nämnda statistikredovisningar. För att det ska kunna göras på ett kvalitetssäkert sätt, måste nya områdesskydd registreras med samma detaljnivå som idag görs för formellt områdesskydd, bland annat i Naturvårdsverkets databas VIC Natur. För att rätt bearbetningar ska kunna göras behöver data finnas i form av geodata, samt innehålla information som möjliggör statistik i tidsserier.

3 Kapitel 14.3 Hur kunskapsunderlag om naturvärden ska tas fram och hanteras

Skogsutredningen lämnar förslag om inventering av förhållanden i naturen som kan ha särskild betydelse för biologisk mångfald (kap. 14.3).

SCB har regeringens uppdrag att samordna den indikatorbaserade uppföljningen av hur Sverige lever upp till målen i Agenda 2030. För uppföljning av *Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald*, ska indikatorer användas som beskriver hur stor andel av områden viktiga för biologisk mångfald som är skyddade. Indikatorerna avser dels områden på land och i sötvatten, dels områden i fjällen. De används för uppföljning av:

- Delmål 15.1 - Bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten
- Delmål 15.4 – Bevara bergsekosystem

Idag saknas ett nationellt register över områden som är viktiga för biologisk mångfald. Det är därför inte möjligt för Sverige att beräkna statistik för alla indikatorer och därmed göra en kvalitetssäker bedömning av hur Sverige uppfyller ovanstående delmål.

Skogsutredningens förslag omfattar endast skogsmark. Men för att SCB ska kunna fullfölja sitt uppdrag avseende Agenda 2030 och leverera relevant statistik med god kvalitet, behövs ett nationellt register som omfattar områden viktiga för biologisk mångfald på samtliga naturtyper på land och i sötvatten. För att rätt bearbetningar ska kunna göras behöver registret bestå av geodata, samt innehålla information som möjliggör statistik i tidsserier.

4 Kapitel 17.4.8 Uppdrag till Statistiska Centralbyrån och Tillväxtanalys att ta fram aktuell nationell och regional statistik för bioekonomin

SCB välkomnar förslaget om ett uppdrag till SCB och Tillväxtanalys att ta fram aktuell nationell och regional statistik för bioekonomin.

Utredningen bedömer att det rymms inom SCB:s ordinarie anslag att ta fram definitioner och korrekt statistik för bioekonomin, en bedömning som gjorts utan att ge SCB möjlighet att lämna synpunkter underhand. SCB föreslår därför följande skrivning ”SCB ges i uppdrag att i samråd med Tillväxtanalys ta fram definitioner och utveckla ny, nationell och regional statistik om bioekonomin med särskild finansiering”.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Joakim Stymne i närvaro av biträdande generaldirektör Helen Stoye, avdelningschef Mikael Schöllin samt handläggare Susanna Roth, föredragande.

SCB, Statistiska centralbyrån

Joakim Stymne

Susanna Roth

Kopia till:

m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

Agnetha Alriksson, Regeringskansliet,
(agnetha.alriksson@regeringskansliet.se)